

1932 on'i
Maarta
22 өдөр
№ 69 (622)
өдөр быри гарна.

Buriaad-Mongoliin

YNEEN

БМ (Б) нарийн Б-М зохион комитет ба Б-М. республ. төбөөн гүйцэдке
хүндэтгэл болон үйлдвэр, өдөрчин Б-М. зөвлөл гурбаан олонхоос нийлэгдэнэ

Dugaar nezediin yne
5 mөнгө.
Zakika yne:
sara byriin 1 төкөриг
Gadaada ulasta бол
1 төк. 50 мөнгө
AADRIS: Верхнеудинск
Центросоюзная 26.

Nam zöblölin kaadriin toloo temecele

alinii nerezite zöblöl namii
kajordoki satiin surguuliiin 4 deki
ada dyrgeged to zoriuulagdaba)
byybligiin ilangajaa zryn aima-
daas doodo satiin nam zöblölin
dra surgan beledkeke jabadal ton
a baina.
b namiin komiteediin 1931 onii
vaari 5 nii togtoolni бол namiin
kiigi zöblöl namiin surguuliiin sa-
1932 onoo ekilen aimag byriin
juu zil dotoroo 160 nam zöblölin
dra beledkekiigi ujalgalasan bol.
begeci uul togtoolni bodoto ked-
eri deere ile garasan ygi. odo.
zin zöblöl—namiin surguuli 160
myinii orodo zybken 39 kyn
24,5% gargazai.
lini bolkola төб komiteediin zaa-
liigi gyicedkeke jabadal ton muu
nsani ileryllezei. yynii saltagaan
edeki Selenge, Aga, Kori, Faruuna,
Kiaagta, Zakaamin aimaguudiin na-
mii komiteednar nam zöblölin
adriigi beledkeke jabadaldä bөө-
nkiiger kandaza keregceesen ygi
il bol kemeebes moziin namiin
omiteedes zöblöl namiin surguulii
binaraar gyiceekiin tukai egosen
naka tooqiigi kezeede dyrgeged
gi ba dyrgegedee bicig octo me-
kece ygi juu sain bol bagabiciigei
ymyidiigi ilgedeg baysan baina.
eni imagta moziin namiin komitee-
lin zaabariigi dyrgeekiin orondo
arin mekeleze baysan kende surta-
nii jabaulga bolko juuma.
Ene metiin бөөрөнхий kaikarakä
gil jabadaluudaas zöblöl namiin
1931-2 onii surguuliiin zilde 256 көн
suraka josotoi aad 156 bol. namiin
imagiin itebkitenii tyr surguulida
zakiliigi 30 kyn suraka josotoi aad 31 көн,
e sedki surguulida ildegdesen
3, surguulida 60 kyn josotoi aad 24 kyn arai
ololon bol
kojordoki, sabinariigi abakii cagaa
magta tooqiin koinooas jabasaar
caniin tolöo ba sabinariin surguulija
orkiko zyilyydeite temecesen ygi bol.
iseeni, surguuli yeze zil dotoroo
dyrgeke belögees 23 kyn juu 37%
koroson bygeed saltagaaniin öböc-
neer-4, busa kedömerido tomilag-
dasan—7 aikoomuudiin eriltөөr өгтө-
sen 6, deede surguulida ildegdesen
3, surguulida kөөgdөsөн 2, nyygce-
sen-1-ime baina.
Ede saltagaanaar nam zöblölin
kaadriigi beledke gyicesen ygi by-
geed eneni socialiis baiguulaltiin ja-
baca aas kozimdaba.
moziin zöblöl namiin surguuliiigi
syillin zilyyde dyrgeze garasani
ton kangalta ygi öcөөkөн anam.
1929 ondo 12 kyn, 1930 ondo—22,
1931 ondo—30, 1932 ondo 39 ede
derben zilde kamtadaa 103 kyn bol.
lime melekein alkam caasada usu-
dkagdaka josotoi, namiin төб komi-
teedaas namiin kaadra beledkeke
tukai gargagdasan çukula togtooli
gyiced dyrgeze ilangajaa zryn ai-
maguudiin nutag somonii idebketee-
nees oirokon cagaa beledken gargaka
tukai eris kemzee abaka josotoi. yyni
oirokon cagaa dyrgeekiin erke bai-
galni Maarkas Leeninii Stalinii kubi-
skalta surtaalaar bolbosoroson namiin
kaadriigi beledkeke keregiigi kaika-
radag ygi бөөрөнхийгидейтэй kair nair
ygi temeceze namiin gegeerliigi
jabaulama.
Sajakan dyresen namiin moziin
9 deki konfereenceni nam zöblölin
kedömeriin dutuu emkidkegedesenii
mergesen bolsoviigiin kaadriin
duttu aas bolzoi kemeen dakin dab-
tan kelezei. Sine nemegdeke bolso-
viig kaadar бол Maarkas Leeninii
surtalda судаласанаас gadana somon
suurin dotoroo ulas teriin ba aza
akuin jabaulganari 100% gyicedke-
kiin tolöo ангиин temeceliin nelieed
katuu surgaal yzesen nekөd baika
jyyma. Tiimiin tolöo odoo zöblöl
namiin surguuliiigi dyrgeze garsan
staalincanuud бол taban ziliin төсө-
bilgi derben zilde dyrgeke jike ma-
sitiin bicikan çuu бол beki syryb
men bygeed tereni taban ziliin төсө-
biin derbedeki ziliin төсөbilgi ile-
gyillen dyrgeke, болsoviig namiin
zyinkeni şugamiin tolöo eris zoringai
bolsoviig josoor temeceze анги ygi
socialis baidalda oroko kojordoki

taban ziliin tyykete jike төсөbilgi
uridan dyrgekiigi batalazai.
Zöblöl namiin surguuliiigi odoo
dyrgeze garka 39 staalincanuud,
surguuli yzelgiin төсөbilgi 96% gyi-
cedkesen bygeed saltagaani tusakai
keçeliin şurgagçanaraar dutuu aas
bolboi.
Surguuliiin өдөр nizeediin ked-
merini zysy byriin oportuniistanar
kubiskalda esergyy Troockiin kon-
trabaan ba өмөкөй libiraliismuudtai
eris tes temeceze kubiskaliin eşi ukani
socialis baiguulaltiin bodoto ked-
ömeritei kolbuulan jabaulsan so-
caliis mericeen gabşagaicalgiigini
josoor namiin bolbosoraliin çanariigi
saizaruulkiin tolöo oroldoson bol.
Socialiis mericee ba gabşagaica-
lalgada şabinar 100% kabaadasan
bygeed, nam komsomool zöblöl niiti-
nin өмөнө culu tygylder gabşagai-
nar bol: төмөр zamiin kedömeriçen
Lebtyçeenke, kojor zil kagasiin sur-
guuliiigi gabşagai kurdabçalalaar ila-
za negen zil dotoroo dyrgeesen ulaan
ceregiiin көн Şirbakoov negen zil
kas dotoroo dyrgece; basa zryn ai-
magiin buriaad Selengiin gygy Ce-
riiitiin gedeg uul surguulida oro-
koos urida yseg muu medeke, ulas
teriin beledkel ygi көн aad kojor
zil kas bolsoviig josoor ilaza өдөр-
eres bişe cagaar nemeze dyrgeen
garkadaa Maarkas Leeninii surtaliigi
gabşagaicalan oloson erkim staalinca
geze neridebe.
Ene meter Maarkas Leeninii sur-
taaliin tolöo temegeçed ede dyr-
geged dotoroo garga bişe bol.
Zöblöl namiin surguulias ene
өдөр ked garaka bol gekede, 8 surtal
nebtoryyegçener, 2 ulas teriin bol-
bosoroliin şurgagçanar, 5 төрө gege-
resolin kedömeriçen, 4 namiin emkid-
keliin kedömeriçed, 4 soninii ked-
meriçed, 2 ekeneriin dundiin ked-
meriigi emkidkeged, 3 komsomoo-
liin kedömeriçed ba 6 sovkoos kol-
koosiin kedömeriçed bol.
Dyrgeen garagadiin urida baysan
zorilgonor maşa jike bygeed sajan-
kan yngersen moziin namiin 9 deki
kuralda Buriaad mongol ulas dotorki
socialiis baiguulaltiin kedömeride
maşa jike ilalta boigi temdegleke
zuura dutuu dunda zyilyydiigi kol-
koos baiguulalga, gazariin riiformo
yndesen sojoliin socialiis jasonii mal
өskөbөri ba kolkoosiin dotoriin em-
kidkegenr deere oloson bol.
Namiin kuraliin togtoolni enty-
ryynee бөкө namiin emki ba niite
zöblölin kedömeriçenii sanalda ka-
duugdan abtaza. tasaraldal бөкөнiigi
tyrgenee usadkazai gurbadaki bolso-
viigiin tarilgada erçimtei beled-
kyylyzei
Ynてい. ulamaara kurcadasan
angiin temecel ba dorono kizaarta bol-
zo bol zöblölte zasagta zyriçen dai-
sanii ajuultai jabadaliigi martaza bol-
ko ygi bygeed, niudargan ba zөsө
byriin koroto jabadaltan болон poob
lamanar бөкө kyçigee gargaza kol-
koosiin dundaki azakuin ba emkid-
keliin keregiigi tasalaka, socialiis
mal azaliigi syidkeke болон gurbad-
aki bolsoviigiin tarilgada saad uç-
ruulkiigi zabdana.
Enegeer yle baran zizeg byrziili-
giin өлөгөөн kedömeriçen ангиин
zarim ba kolkoosniguudiin dunda
nebterekees baitugai namiin emkiin
dunda orozo kudkulaa gargaka uça-
ruud yzgedene.
Eneenes baruun „zyynii“ бөөрөн-
kii ba tyntei ajadan dagaldaka ja-
badal boson garazai
Ynees gadana, zarimdaa namiin
geşyynii garçagaar kubiskalda esergyy
koroto jabadal kiigdedegni Bookan,
Aga, Kiaagta, nariin namiin emkine-
riin keregyydees ileresen baina.
Buriaad mongol moziin emki bol
moziin komiteediin udaridalgaar ba-
ruunii ajuul ba „zyynii“ nugalga
nuudtai socialiisin baiguulalta, eşi
ukaan ba bodoto kedömeri deere
tokiooldozo bykii jike orosiin deeren-
kii yzel ba buriaadiin jasa barimta-
laka jabadal болон tedentei ajadan
dagaldagçadtai eris temeceze iresen
bygeed koşodoo çigi temeceke
bol.
Odoo dyrgegeçe Staalinaanuud бол

Kedömeriçen kedöo bicegediin 5 dugaar kuraliin өдөрiin temdeglel

(Maarta 20 nii өдөр).
B.-M. respbybliin kedömeriçen
kedöo bicegediin 5 dugaar kuraliin
öglöonii suudal deere Buriaad-Mon-
gol praavdiin ridaaktar n. Syysçeenkes
keblel sonin ba ked. kedöo bicege-
diin zorilgo tukai delgerengii iledek
kiibe. Nekөр Syysçenke bolbol
өөringөө iledek dotör buriaad mon-
gol ulasiin keblel soninii kedömeri
baidaliigi ilerkeilen keleze, ilangajaa
alduu dutuunuudiigi todorkoilko zuu-
raa caasadaa jabaulka zorilgo yyrge-
nyidiigi ton iler tabiba.
Ked. kedöo bicegediin kedlөөn
tukai n. Syysçenke bol ilangajaa by-
ke kedömeriigi şud şinedkeke ba
bodoto ketelbəri udaridalgiigi saiza-
ruulka болон kedömeriçen kedöo
bicegediin azalda şine meeted, şine
foormo majaguudiigi ylemzeken kereg
leke nebtoryyke tukai çukalaçalba.
Nөk. Syysçenkiin iledeklin daraa
daguulan kelegçed gebel: 1. Kyntie-
ejev (radio sonin), 2. Dondobiin
(BM Ynen), 3. Leevin (kedölm. bicege-
ç), 4. Koriuugin (kolkoosiin төb),

5. Öböniin (zagasani kolboob),
6. Şarabini (selenge), 7. Jakuuşkin
(respbybliin prokuroor). Edenii kel-
senii syilde ydiin zabsar bolbo.
Ydeşiin suudal (20.III).
Ydeşiin suudal deere n. Syysçen-
kiin iledek tukai kelceen yrgelzele
nekөd: 1. Koolobov (mozkomiin keb-
leliin keltes), 2. Badmiin (ceregiin
bicegeç), 3. Zarkoi (zakaamin), 4. Çy-
ryrinov (Zryn Sibiiriin praavda),
5. Bujaajev (kiaagta), 6. Vtoorov
(tөmөр zam), 7. Stelmaşeenke (Bar-
gazan Praavda), 8. Boldogoojiv (kom-
somooliin sonin), 9. Osodoojev
(Mukar Siber), 10. Petykoov (Alair),
11. Legçiiin (Radio sonin), 12. Çi-
mediin (burkavdivizion), 13. Loogi-
nov (komsomooliin sonin), 14. Çi-
çiiigin (ceregiin bicegeç), 15. Tygy-
tov (Burpraavda), 16. Lyybiimov
(Burkavdivizionii komisaar), 17. Ce-
begariin (şalgan baicaaka iuşpegeç),
18. Beinayşev (usan zam), geçed
kelebe. Edenii syilde „n. Syysçenke
tөгөskөliin yge keleze ydeşiin kural
zabsarlaba.

Kөрөngiin tula temecel bol, urgaciin tula temecel mөн.

Kori. Anaagiin somondo tarilgada
beledkeke jabadal ton sula:
1) Niodonon zilde 204 gaa tarisa-
naa odoo 328 gaa kyrtel yrgeçken
tarika төсөbtөнi 377 ceentnir көрөngө
kereglegede baina.
Kemzeete көрөngөнi namariin yje-
de byrin beledkegedee kaagdasan
aad odoo bolkodo olonki kolkoos-
suudani kaasan көрөngiin jikenki
kubiigi kooldoo gargasan baina.
Kөрөngiin yrisiigee ceberlekees bai
tagai saja talkaa kokizo baina.
Maşina zebsegni zasagdaa ygi,

odoo kyrtel todorkoi төсөbni tabig-
daa ygi, tarilgadaa jabaka kyn mo-
ridiigi brigad bolgon tasalza gaza-
riigi tasalan daalgaza өgtөө ygi
baina.
Kolkoosuudiin koorondo socialiis
mericee kiigdesen ygi.
Baicaabal: Öрөө urasan byteki-
gi kyliien suusan ba oilgoltiin ked-
ömeri nebtoryylen ygiin ilerkei
baina.
Enyynii oiriin cagaa zokiko gaza-
raas kemzee abka keregtei.
„Ynenii“ brigada Radnaazab.

Jaabaçi төсөbөө gyicedkeke manai ujalga mөн.

Tariaa beledkeliigi oiriin cagaa
gyicedkeke ba ilyybçilen gyicedkeze,
nam ba zasagiin gazariin daabariigi
manai respbyblig dotoroo bejelyylen
keçendөнi uruulka çukala.
Ilangajaa gaarinciin tatabari bol
tuiliin sula gyicedkegede baina.
Mөнөө Maartiin 15 nii medegeer
tariaa beledkeliin төсөb manai res-
pbyblig dotoroo gaarınca ygiigeer
99,63% gyicedkegede.
Ene medegei Maartiin 10 nii me-
deetei zergesyylen yzebel 0,05%
nemebe.
Ene kurdabçalal bolbol josotoi
melekein solzorolgo juu oportuniis
yzeler kaisa kereg kandasан ja-
badal mөн azai.
Kөdөgeiin nam, komsomooliin,
ba sovedeiiin emkinyd бол өсө-
dingөө kedömeriigi daiçilakii jo-
soor şinedken tabiza ангиin daisanii
aaşaar ba tedeni kara yiliin kerege
bodotojoo tusa көргөçөd zөsө by-
riin oportuniistanartai kair nair
ygi temeceze çadaa ygi baina.
Odoo baicaan yzebel taban kono-
giin kugucaada araikan 0,05% ne-
meke jabadal бол buzagai zigşyyrite,
teseçigi yzgedel mөн baina.
Zigşyyritei koino jabaşan Alairi,
Deede Yde ba Kiaagto, metiin aimag-
uudta oiriin cagaa kurdabçilalaa
debzyyleke josotoi.
Gadna төсөbөө bogoniikon bolzor
dotoroo ilyybçelen gyicedkekiigi
kabariin tarilgatai zergeçyylen jabuu-
lka ba namiin gol şugamiin şadaraa
kedögeiin kolkoosoon ba өmciin azal-
çadiigi yzgeneer kanduulan kojor
etegeednertei eris çanga temeceze
jeleken kyce kurdabçalalii gargaka
dodoo şatiin emki yryyidiin daiçal-
lakui zorilgo mөн bolzoi.

Tariaa beledkeliin medee maartiin 15-nii өдөрөө.

aimaguudiin nere	byke төсө- biin gyice- dkel %.	garanc- iin tata- bari
Alair	98,97	73,1
Bookon	100,68	52,29
D—Yde	98,03	61,93
M—Şiber	99,37	50,76
Kabaan	102,68	47,42
Kiaagta	98,96	24,55
Ek. Bulagad	99,11	71,7
Selenge	109,93	71,16
Tynken	100,47	78,34
Bargazan	100,02	56,13
Kori	102,97	107,07
Jaruuna	99,07	112,41
Aga	102,99	—
Zakaamin	105,46	—
dyn kamta	99,63	55,62

bodoto kedömeri dyrişil deere Staa-
linii kemeen neridesen nerigege yz-
yylyze Leeninii tug ba namiin zinkenii
şugam kiigçed Staaliniin zurgaan za-
bariinin yndeseer socialiis jasonii bai-
guulaltiin tolöo боşovig josoor te-
meceke bol kemeen bidener nai-
dana.
M. Kiim.

**B. M. Yneniigi
ertees zakiza unşagti!**
Bygede: Namiin geşyyd,
Komsomooliin geşyyd,
yiled. ebleliin geşyyd,
ujalgata zakiza unşaad busadta
ukuulan nebtoryylyze baika josotoi.

Kvartaaliin төсөb arai 40% gyicedkegedee Mөngөн sangiin kam- paaniigi kurdabçalka keregtei

Deede-Ydiin aimagta mөngөн sangiin
kampanii jeke sula jabazai bai-
na. Maartiin 11-nii medegeer aimag
dotoroo 43,6% ba zarim somonii zөblö-
lyydy byriçyy sula jabazai, Zičeele-
bel; Acagadiin somzөblöl 85%, da-
baatiin 82%. Ibolgiin 70% Deede-
Ydiin 13%, Nokoin 13,5%, Kyitenii
16,2% Baturinii 42% gekezerge gyi-
cedkeze baina.
Zarim somonii sula kedömeri bol-
tus somoni zөblöl, nam komsomo-
liin emkinyydees zokiko nabteryiigiin
ba oilguulamiin iabadal zigşyyritei
sula emkidkesenees bolno gebel
alduu ygi baina.
Kolkoosuudiin pravleni ba kedöo
azalçadta mөngөн byriçyyen elbeg bai-
na.
Iimees mөngөн sangiin kampanii-
gi bolsoviigiin kurdabçilaaar gyi-
cedkeze, kozidazi jabaşan somonii
zөblölyydy, urida jabaa somonoos zi-
şei abça gabşagaicalka keregtei baina
D. C.-d.

B. M. ulas dotoroo mөngөн sangiin kam- paaniin byridkel 1932 onii Maartiin 10 nii me- dee.

Aimaguudiin nere	Kvartaaliin төсөbiiги gyicedkesenii %	Sarin төсөbiiги gyi- cedkesenii %	Kediideke suuriigi ezebe
Agiin	49,3	47,7	3
Alairiin	24,9	34,1	13
Bookonii	35,5	1,9	12
Bargazanii	44,5	6,0	8
Bauntiin	8,1	—	16
Deede—Ydiin	52,7	18,9	2
Jaruuniin	46,0	23,5	4
Zakaaminii	40,5	—	10
Kiaagtiin	38,1	46,0	11
Kabaanii	45,4	21,6	5
M—Şiberiin	22,8	17,3	14
Selengiin	44,9	58,5	6
Koito Baigaliin	15,3	—	15
Tynkenii	44,8	24,4	7
Koriin	63,1	18,0	1
E—Bulagadiin	41,9	5,0	9
Kamta	40,6	27,8	—

Deede Ydiin sonin

1932 onii maartiin 18 nii ydeşiin
7 cagta Deede-Yde kotodo zөblölyy-
diin baysan dotör Buriaad Mongol
riskyibliin kedömeriçen kedöo
bicegediin 5 dugaar kural neeg-
dezei.
* * *
Maartiin 12 iin өдөр Byke Buriaad
Mongol ulasiin kolkoosçon bysegei-
çyydiin ekindygeer kural neegdeze
5 konog өргөлзөsөнii eceste maartiin
17 nii ydeşelen dyrezei,
* * *
Maartiin 15 nii ydeşiin 6 cagta
Deede-Yde kotiin teatr—kөgçөmiiin
gerte—Deede-Ydiigi cagaantani gaa-
raas çөлөөлөн absanii 12 ziliin oido
zoriuulsan bajaran kural bolbo.
* * *
Maartiin 20 nii ydeşiin 6 cagta
Deede-Yde kotiin azaliin gabijaata
ordon dotör Buriaad oronii yiledber-
riçenii eblelyydiin VI dugaar kural
neegdekeer zarlagdaba.
* * *
Vostogkinoogiin Buriaadiin tasag
bolbol Deede-Yde kotiin surguuliiin-
diigi kinozulkaar oroko gebe. Ba-
ga nasatan ba surguuliiin şabnarta
egleegyyr byri kinoo karuulza baika
josotoigoor төлөblөbө.
* * *
Vostogkinoogiin Buriaad tasag bol-
bol jabuud kinoogiin mikainiguu-
diigi beledkeke tyr surguuli (kyrre-
ç) neebe Tyynde 50 kyn surza
baina.

